33STE JAARGANG — ZATERDAG 24 APRIL 1926 — No. 17

De Metaalbewerker

Weekblad van den Algemeenen Nederlandschen Metaalbewerkersbond.

Arbeiders aller Landen Vereenigt U.

REDACTEUR: G. VAN DER HOUVEN

Adres van Redactie en Administratie: Hemonylaan 24, Amsterdam

Telefoon 26175

Kennis is macht, Eenheid kracht.

ABONNEMENT:
Bij vooruitbetaling per jaar . . . . . f 1.50
Voor Buitenland verhoogd met porto.
Losse nummers . . . . . „ 0.03

Stukken van algemeenen aard moeten uiterlijk Maandags, Bondsnieuws en advertentiën Woensdagsmorgens zijn ingekomen

ADVERTENTIËN
Gewone advertentiën . . . . . per regel f 0.30
Aanvragen voor personeel . . . . . „ 0.20
Afdeelingsadvertentiën . . . . . „ 0.20

OPLAAG 25.250

Officiëele Mededeelingen.

Deze week wordt het contributiezegel op de **17e week** in het Bondsboekje geplakt.

***

Wij maken den leden van de afdeelingen **Den Haag, Hengelo** en **Rotterdam** attent op de in dit nummer voorkomende advertentie.

***

Afdeelingsbesturen, opgelet!

Het volgend nummer van ons blad zal als 1 Mei-nummer verschijnen.

Ten einde het mogelijk te maken, dat onze leden vóór of op den Meidag dit nummer in hun bezit hebben, zullen we de volgende week ons blad één dag vroeger laten verschijnen.

Inzenders houden er tevens rekening mee, dat copie voor dit nummer uiterlijk Dinsdagmorgen per eerste post in ons bezit moet wezen.

REDACTEUR.

***

WAARSCHUWING.

Een onzer afdeelingspenningmeesters is weer eens het slachtoffer geworden van z'n lichtgeloovigheid. Een persoon, zich noemende K. Blok, wonende te Sliedrecht, wist onzen goedgeloovigen bestuurder f 4 afhandig te maken. De man was niet in het bezit van een bondsboekje, maar de omstandigheid dat hij „zoo goed met tal van zaken, onzen Bond betreffende, op de hoogte bleek te zijn", ontnam onzen functionaris allen argwaan.

Hoe dikwijls hebben we nu al niet gewaarschuwd om geen geld te verstrekken?

Telkens weer gebeurt het dat men er in vliegt en dan schrijft men aan het H.B.: Plaats s.v.p. een waarschuwing in ons blad.

We doen dit nu nog maar eens en drukken onze penningmeesters nogmaals ernstig op het hart: Verstrekt nimmer geld, ook niet aan personen die wel een boekje vertoonen. Leden, die op eigen gelegenheid op reis gaan, moeten, als ze niet vooraf hun bestuur raadplegen, zelf de verantwoording dragen.

Afdeelingspenningmeesters, laat u nimmer verleiden om personen, die gij niet kent, geld te verstrekken. Ook niet op vertoon van bondsboekje.

***

Wij raden een ieder in zijn eigen belang dringend aan nimmer tot landverhuizing naar overzeesche landen te besluiten zonder eerst inlichtingen en raad te hebben gevraagd aan de Nederlandsche vereeniging „Landverhuizing", Bezuidenhoutscheweg 97, te 's Gravenhage. Deze vereeniging verstrekt alle hare inlichtingen volkomen belangeloos.

Uit ons Verslag.

Ons verslag over de jaren 1924 en 1925 is deze week gereed gekomen en als naar gewoonte zullen we enkele gegevens daaruit door middel van ons blad in grooteren kring bekendmaken.

We beginnen voor ditmaal met publicatie van een vergelijkenden staat inzake de ledentallen van de bonden in de metaalindustrie.

Ofschoon de Neutrale Bond thans niet meer tot het land der levenden behoort, is deze toch in het overzicht opgenomen en dat wel om de voor de hand liggende reden dat hij bij het eindigen van onze verslagperiode nog bestond.

Het overzicht ziet er als volgt uit:

Ledentallen van de bonden in de Metaalindustrie van 1905—1926.

Op 1 Jan.	Algem. Nederl. Metaalbew. bond	Nederl. R.-Kath. Metaalbew. bond.	Christelijke Metaalbew. bond in Nederland	Nederl. Neutrale Bond van Metaalbewerkers	Synd. Federatie van Metaalbewerkers	Onafh. Bedr. org. v. Werkers in de Metaalindustrie	Totaal
1905	660	1150	310	—	233	—	2353
1907	1400	1300	258	—	350	—	3308
1908	2210	1483	300	—	250	—	4243
1909	1860	1638	545	—	270	—	4313
1910	2182	1673	552	—	384	—	4791
1911	2590	1537	398	—	308	—	4833
1912	3218	1689	457	—	534	—	5898
1913	4145	2310	440	—	589	—	7484
1914	5793	2614	677	—	714	—	9798
1915	6101	2909	711	—	613	—	10334
1916	7995	4563	1175	—	863	—	14596
1917	10355	5190	1582	367	1131	—	18625
1918	15313	7766	3171	1211	1607	—	29068
1919	18915	9798	5438	1214	2390	—	37755
1920	22616	13267	6502	1690	4020	—	48095
1921	21048	12483	6694	979	4111	—	45315
1922	24995	13553	7322	996	3627	—	50493
1923	23075	10235	6099	1040	3060	—	43509
1924	21682	8707	5330	948	1778	466	38911
1925	21660	8031	4801	892	1368	461	37213
1926	23795	7979	4638	747	1368	392	38919

Het woord aan ons verslag latende, ontleenen we daaraan in verband met bovenstaande staat het volgende:

„In aansluiting op onze voorgaande verslagen geven wij hierboven weer een overzicht van den loop der ledentallen van de diverse metaalbewerkersbonden en het totaal aantal georganiseerden.

De cijfers der jaren 1905—1924 zijn ontleend aan de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek; die van de jaren 1925—1926 aan de publicaties der betreffende bonden of vakcentrales. Het ledental der Syndicalistische Federatie op 1 Januari 1926 konden wij niet te weten komen en hebben daarom het cijfer van 1925 maar aangehouden.

Uit deze cijfers blijkt, dat de verhoudingen zich nog steeds ten onze gunste blijven wijzigen. Onze Bond is de eenige die weer gegroeid is, terwijl alle andere in ledental gedaald zijn.

Op 1 Januari 1921 hadden wij 46.5 pCt. van het totaal aantal georganiseerseerden en op 1 Januari l.l. ruim 60 pCt.

Het percentage van den Katholieken bond is in deze periode gedaald van 27.5 op 20.5; dat van den Christelijken bond van 14.8 op 12. De Neutrale bond is inmiddels verdwenen en het percentage der beide Federaties is zoo gering, dat het bijna niet meer de moeite loont het te berekenen. De Syndicalistische Federatie heeft, als het ledental niet minder is dan wij hebben aangehouden, nog maar 3.5 pCt. en de communisten brengen het niet verder dan 1 pCt."

***

Wanneer we den tijd, dat de invloedrijkste bonden op hun hoogtepunt stonden, als basis van uitgang nemen, komen we tot zeer verrassende uitkomsten. De R.-K., de Chr. en onze Bond bereikten hun hoogste ledental op 1 Januari 1922, dat was aan het einde van de groote staking tegen de eerste loonsverlaging.

Van 1 Januari 1922 tot 1 Januari 1926 daalde de R.K. Bond van 13553 op 7979 leden of met **40.1** procent. De Chr. Bond telde op 1 Januari 1922, 7322 en op 1 Jan. 1926, 4638 leden en daalde dus met **36.7** procent. Niet minder was het verlies bij de syndicalistische organisaties over datzelfde tijdvak. Op 1 Januari 1922 telde de oude Landelijke Federatie nog 3627 leden. Wanneer we nu de ledentallen van de beide Federaties (Berlijn en Moscou) van 1 Jan. 1926 tezamen nemen, komen we tot een totaal van 1760 leden.

Alzoo een achteruitgang met 1867 leden of **51.5** procent.

Stellen we tegenover deze organisaties onzen Bond, dan blijkt dat we op 1 Jan. 1922, 24995 en op 1 Januari 1926, 23795 leden telden, hetgeen een verlies van 4.8 procent uitmaakt.

Met deze cijfers voor oogen is er voor de christelijke organisaties weinig aanleiding om erg gewichtig te doen. Hun achteruitgang is eenvoudigweg een debacle te noemen. Dat deze bonden met zulk een ledenverlies ook in financieel opzicht een kwijnend bestaan moeten lijden „is voor ieder, die ook maar een klein beetje kijk op toestanden en verhoudingen heeft, volkomen duidelijk.

***

We hebben de onderlingen verhouding der bonden ook nu weer in een grafiek in beeld gebracht en drukken die hierbij af. Sterker nog dan uit de cijfers blijkt uit de kromme lijnen de superioriteit van onzen Bond.

De dikke zwarte lijn slingert zich hoog boven de daaronder zwalkende lijntjes uit. Bedroevend is de aanblik van de kruisjeslijn, die den R.-K. Bond voorstelt. 't Geheel doet ons denken aan een gedoofden vuurspuwenden berg, in wiens dooden krater de nachtuilen zich een nest bouwen.

Het daaronder volgende lijntje is dat van den Bond die bij voorkeur niet met veel guldens of een groot ledental „rammelt", om in den geest van vriend H. W. te blijven.

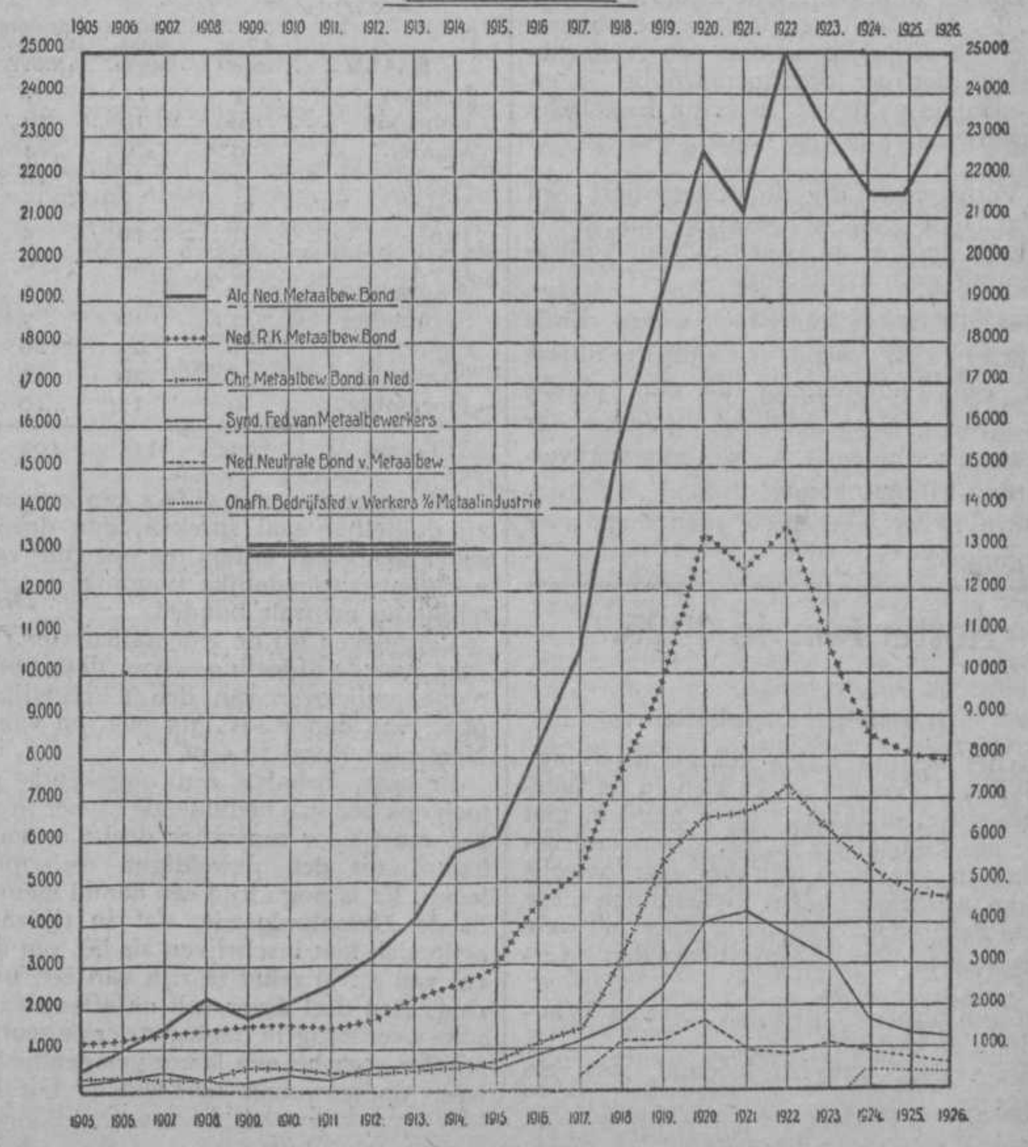
Kan je trouwens aan 't lijntje ook wel zien. 't Is precies de route van de Gooische Stoomtram, die met haar monotoom peng, peng, peng de musschen van de rails jaagt.

Nog een stapje lager vinden we het lijntje van Hooze. In 1921 zat de groei er aardig in en daardoor, alsmede door de latere daling, is een figuur ontstaan dat we met eenige fantasie voor een berg kunnen houden. Een berg echter die een muis gebaard heeft en dien we heelemaal onderaan in den rechterbenedenhoek vinden. We bedoelen onze O. B. W. M., waarvan de oude Federatie zoolang zwanger geloopen heeft.

Die O. B. W. M. is de benjamin en zooals steeds heeft ook de kleinste de meeste praats. Laat ze zich in 's hemelsnaam in stand houden, want dat kleine onbeteekenende streepje is min of meer de vroolijke noot op onze grafiek. Een mensch z'n lever moet toch af en toe ook eens schudden!

Rest nog het lijntje van den Neutr. Bond, dat nu voor 't laatst op onze grafiek voorkomt. We zeggen er niets van, gedachtig aan 't gevleugelde woord: Over de dooden niets dan goeds.

Grafiek van den loop der ledentallen van de bonden in de Metaal-industrie gedurende 1905-1926.

Amsterdam – Rotterdam.

De vorige week vestigden wij de aandacht van onze leden op de kronkelige paden die de redactie van „St. Eloy" bewandelt om de tactiek van den R.-K. Bond inzake den werktijd een schijn van beteekenis te geven.

Hun tactiek om zich in Amsterdam tegen werktijdverlenging met ons te verzetten en tegelijkertijd de Rotterdamsche werkgevers rustig 53 uur te laten werken, zou ingegeven zijn door de overweging, dat de Rotterdamsche industrie een veel moeilijker strijd om het bestaan heeft te voeren dan de Amsterdamsche.

Wij hebben deze verklaring leugenachtig genoemd en er van gezegd, dat ze gezocht is om eigen ongelukkig figuur te verbergen.

Het toeval wil, dat juist na het schrijven van ons artikel eenige jaarverslagen van beteekenende Rotterdamsche en Amstermsche bedrijven, behoorende tot de scheepsbouwnijverheid, zijn verschenen. Daaruit blijkt, dat twee groote ondernemingen te Amsterdam, n.l. de Amsterdamsche Droogdok-Maatschappij en de Nederl. Scheepsbouw-Maatschappij niet in staat zijn over 1925 eenig dividend uit te keeren. Voor wat eerstgenoemde onderneming betreft was dit voor de eerste maal sedert haar 48-jarig bestaan. De Ned. Scheepsbouw-Maatschappij keert reeds sedert eenige jaren geen dividend uit.

Verder verscheen het verslag van de Rotterdamsche Droogdok-Maatschappij. Deze onderneming, die zich blijkens de redactie van „St. Eloy" niet in zoo gunstige positie mag verheugen, keert volgens haar pas verschenen verslag. . . 10 pCt. uit.

Nochtans heeft dan volgens dezelfde redactie de R.D.M. wèl, doch hebben de Amsterdamsche bedrijven geen overwerk noodig.

Hoe de R.D.M. er voor staat, vonden we nog eens vermeld in „Humfelds Financier" van 14 April j.l.

Daarin wordt de vraag van een geldbelegger omtrent de soliditeit van de R.D.-M. als volgt beantwoord:

„Aandeelen Rotterdamsche Droogdok-Maatschappij, die u voor hoogeren prijs kocht, moogt u o.i. aanhouden.

Het dividend van 10 pCt. is t.o. van het koersniveau van thans à circa 172 pCt. incl. dit dividend, niet hoog en beteekent slechts 6 pCt. rendement (exclusief-dividend 6½ pCt.) Komt echter eindelijk de lang verwachte opleving bij de scheepvaart, dan zullen ook hoogere dividenden in de toekomst niet uitblijven. En al zullen dividenden van 20 à 25 pCt., zooals in de jaren 1919—21, dan wel niet worden betaald, dividenden van 12 à 16 pCt., zooals vóór den oorlog uitgekeerd, zijn dan niet onwaarschijnlijk bij dit uitstekend geëquippeerde en financieel krachtige bedrijf.

Zooals u bekend kan zijn, houdt de R. D. M. zich bezig met scheepsbouw, doch heeft zij daarnaast een reparatiebedrijf, dat zeer „konkurrenzfähig" is en in staat is gebleken, zelfs de Engelsche zustermaatschappijen den loef af te steken.

Verbetering bij de scheepvaart zal haar dan ook al spoedig ten goede komen en daarom is er o.i. voor verliesneming geen aanleiding."

Men ziet dat de hier aan 't woord zijnde financier zich nogal vrij gunstig uitlaat over een onderneming die dan volgens „St. Eloy", in tegenstelling met elk ander Amsterdamsch bedrijf, wel overwerkvergunning in 1925 noodig had.

Onze Lieve Heer heeft toch maar rare kostgangers!

Rotterdam in 1925.

II.

Inwendige organisatie.

In het bestuur kwam eenige wijziging. C. A. v. d. Velden stelde zich in de jaarvergadering, in Maart 1925 gehouden, niet meer beschikbaar en K. H. Bornkamp bedankte in den loop van het jaar wegens drukke werkzaamheden. Beiden van deze plaats een woord van dank voor het vele werk tijdens hun bestuurdersschap verricht.

In hun plaats werden gekozen van Wagtendonk en Schuurs.

Het verloop van het ledental was als volgt:

Maand	Leden A	B	C	D	Adspirant-leden A	B	D	Tot. einde maand
Januari	4206	117	28	91	61	14	6	4329
Februari	4260	97	31	88	69	4	3	4370
Maart	4300	91	19	110	70	0	2	4368
April	4300	54	34	88	68	1	11	4358
Mei	4300	84	31	100	58	3	3	4373
Juni	4315	93	21	93	58	1	5	4390
Juli	4336	324	42	105	54	26	8	4669
Augustus	4597	303	32	75	72	24	5	4948
September	4857	131	65	105	91	17	8	5048
October	4948	598	168	100	100	73	4	5783
November	5614	175	48	220	169	6	16	5776
December	5617	101	32	129	159	0	7	5773
		2168	551	1304		169	78	

A = ledental begin der maand. C = overgekomen leden van andere
B = nieuwe leden. D = afgevoerde leden.

Beschouwt men deze cijfers wat nader, dan ziet men dat het jaar inzette met een behoorlijken groei. In Januari gingen we met een dikke 50 leden vooruit. Daarna kwam een stilstand van 3 maanden, d.w.z. de toetreding woog op tegen den afvoer. In de Meimaand kwam de groei weer. Eerst heel bescheiden, slechts 15 leden, in Juni een goede 20 man, toen kwam de stormloop. Juli, Aug., Sept. en Oct. brachten hooge cijfers. Vanaf 1 Juli tot 1 Nov. steeg het ledental van 4336 op 5614 of met 1278 leden en het adspirantental van 54 op 169 of met 115 leden.

Voor hen, die onzen strijd in 1925 hebben gevolgd, is deze groei geen wonder. Een massa onverschilligen werden uit den dommel geschud door ons optreden. Zij voelden: er zou wat gebeuren. De tijd van berusting was voorbij; wij gingen over tot den aanval en dat was het sein voor velen om tot de organisatie toe te treden. Hetgeen van bekende zijde daarover is geschreven, is grootendeels larie. Larie, want wanneer waar was of zelfs gedeeltelijk waar was wat van dien kant is geschreven, dan zouden de maanden November en December in plaats van groei, zij het een geringen, een geweldigen achteruitgang moeten aantoonen. En de groei heeft zich in het eerste kwartaal van 1926 doorgezet.

Ons ledental is gegroeid van 4206 tot 5621, dus met 1415 leden of met 33.4 pCt., ons adspirantencijfer met 91 leden of met 149 pCt. en dat, terwijl de afvoer van leden en adspiranten toch vrij beduidend was, zelfs ruim 100 meer dan in 1924. Wij noteerden alles met alles 2988 nieuwe leden en adspiranten, dat is ruim 3/5 van het ledental van den heelen Christelijken en bijna 2/5 van het geheele ledental van den R.-K. Bond.

Aan werfkracht heeft het onze afdeeling in dit jaar niet ontbroken. Dat zeggen de cijfers overduidelijk. Wij willen er echter direct aan toevoegen dat wij den wind ook wel wat mee hadden. De werkgevers haalden den eenen stommen streek na den anderen uit en de K. C. N. gooide door haar arbeidersvijandelijke houding ook nog een duit in het zakje.

Van de K.C.N.-organisaties gesproken, wij namen van deze bonden nogal een vrij groot aantal leden over, eveneens een aantal van andere afdeelingen van onzen bond, benevens van andere organisaties. Onderstaande staat geeft daarop een nader antwoord:

MAAND	Overgekomen van: Adsp. leden	Andere afdeelingen.	Andere Bonden N.V.V.	Chr.	Andere Metaalbewerkersbonden R.K.	Neutr.	Federaties: Moskou	Berlijn	Andere Bonden niet aangesloten bij het N.V.V.
Januari	2	11	7	4	1	1	0	0	2
Februari	0	10	14	1	0	3	0	1	2
Maart	0	9	4	0	0	0	3	1	2
April	2	14	10	1	0	0	2	3	2
Mei	3	12	4	3	1	1	1	4	2
Juni	1	10	5	1	0	0	0	1	3
Juli	5	14	6	1	4	6	2	3	1
Augustus	2	3	3	7	2	10	2	2	1
September	2	10	7	10	5	17	3	10	1
October	1	25	20	43	10	53	5	9	2
November	5	20	13	1	0	4	1	1	3
December	0	17	10	1	1	0	0	1	2
Totaal	23	155	103	73	24	95	19	36	23

Wanneer men van cijfers kan zeggen dat zij duidelijke taal spreken, dan doen dat zeker genoemde cijfers ten opzichte van de werkgeversvriendelijke houding der christelijke en neutrale bonden.

Vergeleken bij de ledentallen van 1 Jan. 1925 van de afdeelingen van deze bonden, namen wij over van den Christelijken 8 pCt., van den R.-K. 3.5 pCt. en van den Neutralen Bond 19.5 pCt.

Er was, behalve een ongekende groei toch ook een vrij beduidende afvoer in 1925. Dit moet voor een zeker deel worden verklaard uit den geweldigen toeloop van leden. Er is nog altijd een aantal menschen in de Metaalindustrie, dat in tijden van actie zich laat inschrijven als lid, om in geval van strijd zeker te zijn van een uitkeering. Een deel dezer valt na afloop van die actie weer terug in het leger der ongeorganiseerden, om bij een latere gelegenheid zich weer opnieuw aan te melden. Dit euvel wordt evenwel kleiner naarmate onze afdeeling in ledental toeneemt. Om het, afgezien hiervan, zooveel mogelijk te keeren, heeft het bestuur in overleg met de vertrouwensliedenvergadering en 't H.B., een soort burgerlijken stand dezer heeren aangelegd, opdat wij in 't vervolg in staat zijn dergelijke parasieten bij aanmelding in tijden van actie en conflicten van het lidmaatschap en daarmede van steun te kunnen uitsluiten.

De afvoer ziet er als volgt uit:

		Procent v/d. afvoer.
Bedankt, reden onbekend	498	36.—)
Betalen niet meer	59	4.3) 56.3
Afgevoerd voor schuld	160	11.6)
Haalden geen W.-zegels	60	4.4)
Geroyeerd	15	1.—
Afgevoerd wegens invaliditeit	7	0.5
Overleden	21	1.5
Over naar den grooten bond	23	1.5
Over naar den R.K. Metaalbewerkersbond	12	1.—
Over naar den Chr. Metaalbewerkersbond	12	1.—
Over naar de Federaties van Metaalbewerkers	8	0.6
Over naar den Neutralen Bond van Metaalbewerkers	5	0.4
Over naar onbekenden bond	9	0.6
Over naar den Bazenbond en personeelvereeniging Wilton	8	0.6
Over naar Bonden, aangesloten bij het N.V.V.	131	9.5
Over naar andere afdeelingen van onzen bond	123	9.—
Eigen zaak begonnen en uit het vak	127	9.—
Diverse 15, geen uitk. 8, verhuisd naar onbekend 54 en buitenl. 27	104	7.5

Zooals gezegd, de afvoer is beduidend. Toch is er vergeleken bij 't voorgaande jaar verbetering te constateeren. Toen werd afgevoerd bijna 33 pCt. van het ledental, thans is het bijna 28.8 pCt.

Van ons naar de „anderen" gingen over 37. Van de „anderen" naar ons kwamen 247 over.

Ondanks den „grooten bek" van die anderen komen ze er toch nogal bekaaid af. Vandaar, lieve lezers, de „groote bek".

Wij willen onze vrienden van den overkant niet te kort doen en dus ook hun ledencijfers geven. Wij geven ze per kwartaal met inbegrip van de adspiranten:

	1 Jan. 1925	1 April 1925	1 Juli 1925	1 Oct. 1925	31 Dec. 1925
Chr. Met.bew. B.	903	896	874	899	901
R.K. Met.bew. B.	674	669	662	660	679
Totaal	1577	1565	1536	1559	1580
A. N. Met.bew. B.	4267	4368	4390	5048	5773

De Christelijken en Katholieken samen hebben het dus klaar weten te spelen met 3 leden in totaal te groeien, terwijl onze afdeeling alleen een winst had van 1506 leden. Het allerberoerdste bracht van de genoemde twee, de Christelijke het er nog af. Deze wist in een jaar van groei, als wij nog niet gekend hebben (1921 uitgezonderd) niets beters te doen dan nog 2 leden achteruit te gaan, terwijl toch gerust gezegd mag worden, dat wanneer èn de Chr. èn de Kath. Bond een leiding hadden gehad op de hoogte van den tijd en van plan waren geweest uit te voeren datgene wat ze zeggen te willen, zij zich toch zeker in een flinken groei hadden kunnen verheugen. De organisaties hebben weer eens de gelegenheid willen benutten, hun arbeidersvijandelijke houding te demonstreeren. Dat het hun gelukt is, getuigen boven- en eerdergenoemde cijfers.

J. W.

(Wordt vervolgd).

Staking bij Electro-Lux.

Het bedrijf staat stil, er gaat niets meer om! Aldus getuigde de rechtskundige raadsman der N.V. Electrolux.

Hieruit blijkt, dat de eerste staking van Nederlandsche handelsreizigers een volkomen stillegging van het bedrijf tengevolge had.

De directie van Electrolux probeert met alle mogelijke middelen onderkruipers te werk te stellen.

Dat lukt maar zeer matig.

Wij vertrouwen er op te mogen rekenen, dat onze modern georganiseerde kameraden en hun vrouwen zullen beseffen wat het bebeteekent, dat de prijsverlaging der machines grootendeels door het personeel moet worden betaald!

Een opwekking om, zoo lang de staking duurt, geen onderkruiper in uw woning toe te laten, is zeker overbodig?

Wij rekenen op aller medewerking!

Het Bondsbestuur van den „Algemeene",

W. BROUWER Jr., secretaris.

Uit de Afdeelingen.

AMSTERDAM. **„De Nieuwe Gedachte".** Zondag 25 April a.s., des morgens half elf, bijeenkomst in het Centraal-Theater, Amstelstraat. Spreker: Felix Timmermans. Onderwerp: Vertelt over Italië.

***

Religieus Socialistisch Verbond. Zondag 25 April, des morgens om half elf, zal in het Odd-Fellow-Huis, Keizersgracht 428, spreken ds. D. Bakker, van Veendam. Onderwerp „Een woonhuis met een toren".

Muzikale medewerking van het R. S. V.-koor, onder leiding van mej. Rosy Wertheim.

—

DEN BOSCH. **Het overwerk bij „Grasso".** Vanaf September 1923 loopt hier een vergunning voor overwerk. Niet omdat het zoo druk is, maar omdat het met het bedrijf niet naar wensch gaat.

Over de totstandkoming dezer vergunning is destijds met ons en den R.K.-Bond overleg gepleegd, aangezien aan de kwestie loonsverlaging vastzat.

Door de omstandigheden gedwongen moesten de organisaties zich destijds bij een 53-urigen werktijd neerleggen. Bedongen werd evenwel, dat de uurloonen op den normalen werktijd zouden blijven gebaseerd door de overuren slechts met 25 pCt. te betalen.

Bij de verlengingen dezer vergunningen is door de Arbeidsinspectie zeer terecht steeds overleg gepleegd met de bonden. Dus ook toen tegen October van het vorige jaar door de directie, ondanks de verklaring dat het maar weer eens met normaal werken zou worden geprobeerd, op verlenging werd aangedrongen.

In een bespreking met den Hoofdinspecteur gaf de heer Grasso zelf te kennen — zeer tegen den zin van diens procuratiehouder, den man die bij tijd en wijle „St. Eloy" onveilig maakt met artikeltjes over de hooge belastingen, den beroerden toestand der industrie, de noodzakelijkheid van protectie e.d. — 't met 51 uur te willen probeeren. Na overleg met de bonden kwam er een vergunning van 51 uur voor 3 maanden tot stand.

Toen kwam echter diezelfde Grasso in verzet. Het kon niet met 51 uur; het moest 52 uur worden.

Wat gebeurde? Kort hierna deelde de Hoofdinspecteur ons mede dat hij de zaak had doorgegeven naar den Haag en dat een vergunning voor 52 uur daarvan het resultaat was geworden.

Over deze manier van doen heeft het S.D.-Kamerlid Drop toen vragen aan de regeering gesteld. Het antwoord daarop, als gevolg van de regeeringscrisis eerst thans door minister Slotemaker de Bruine

gegeven, gaat langs het geval heen. Het zal wel beteekenen, dat de minister meent dat het in orde is.

De minister deelt niet de meening, dat steeds overleg met de organisaties moet worden gepleegd. In het onderhavige geval was dat ook niet noodig. Evenmin deelt de minister de opvatting, dat overwerkvergunningen slechts mogen worden gegeven in die gevallen waarin bedrijfsdrukte aanwezig is, aan welke niet door tewerkstelling van meer arbeiders het hoofd kan worden geboden.

Men ziet, er is geen nieuws onder de zon. Het gewraakte beleid van des ministers voorgangers wordt ook door den man, waarvan vooral de Chr. vakbeweging zulke groote verwachtingen heeft, voortgezet.

v. H.

DORDRECHT. Op Woensdag 28 April a.s. houdt onze afdeeling in de bovenzaal van het Werkmansgebouw haar jaarvergadering. De aanvang is gesteld op 8 uur.

De agenda is zeer belangrijk. Vijf bestuursleden, waaronder de voorzitter J. Hoogendoorn, die zich niet meer herkiesbaar stelt, treden af. Het aftreden van den voorzitter is voor onze afdeeling een verlies, omdat het zeer moeilijk zal zijn een plaatsvervanger te krijgen, die hem op waardige wijze zal kunnen vervangen. We willen echter den wensch uitspreken, dat de besten onder ons zich voor deze functie beschikbaar zullen stellen. Over de beteekenis van onzen aftredenden voorzitter hopen we na de jaarvergadering iets te zeggen.

***

Bij de firma Bekkers staat de zaak zoo dat deze firma toezegde, dat als zij nog tot 10 October 50½ uur kon werken, zij dan bereid was op dien datum tot de 48-urige werkweek terug te keeren, met dien verstande dat de weekloonen dan gelijk zouden blijven.

Ofschoon wij van meening waren dat nu reeds de tijd gekomen was om tot de 48-urige werkweek te komen, besloten onze leden met de toezegging van de directie genoegen te nemen.

Inmiddels is de vergunning door het districtshoofd geweigerd en is de firma in beroep gegaan bij den minister.

We moeten dus even afwachten. Mocht de minister ook weigeren, dan zal naar onze meening deze firma toch moreel gebonden zijn om reeds nu de minder te werken uren te compenseeren.

***

Bij de firma Penn en Bauduin is nu als vervolg op de laatstgevoerde actie in de Machinefabriek, aan een groot aantal menschen een verhooging gegeven van 1 tot 3 cent per uur, nadat wij nog in een bespreking met den directeur van den Metaalbond daarop hadden aangedrongen.

Wij gaan dus weer in de goede richting.

Nu de actie voor het collectief contract met kracht ingezet, opdat er meer stabiliteit in het bestaan van de metaalbewerkers komt!

Voorwaarts dus! Op ter propaganda! Werft nieuwe leden, want groei van de organisatie is het beste middel om dit te bevorderen.

v. H.

HAARLEM. **Actie werf „Conrad".** Deze week zal de periodieke loonsverhooging aan de werf „Conrad" bekend worden. Wij zijn er nieuwsgierig naar hoe dat zal afloopen. Zal er een poging worden gedaan om de loonen gelijk te maken aan die aan andere fabrieken te Haarlem?

Wij verwachten het niet. Er zijn aan deze werf nog te veel ongeorganiseerden.

Er is een goed oud Hollandsch spreekwoord, dat zegt: Eendracht maakt macht. Vreemd dat het voor sommigen zoolang duurt vóór ze de beteekenis daarvan begrijpen.

***

De filmavond is een succes geworden. Wij zullen een tweeden avond moeten organiseeren. Niettegenstaande wij een grootere zaal hadden genomen, waarin niet minder dan 450 personen aanwezig waren, hebben wij nog velen moeten teleurstellen. Wij zullen evenwel de films nog een keer aanvragen.

Laten degenen, die nu niet geweest zijn, hun adres op de kaart zetten en aan den bode meegeven. Wij zullen hun dan de uitnoodigingen toezenden zoodra de films weer voor ons beschikbaar zijn.

***

Deze week ontvingen wij een klacht, waarover wij eens wat in ons vakblad willen zeggen.

Enkele leden kwamen zich beklagen dat zij door schuld van mede-arbeiders in hun inkomsten waren getroffen. In één der fabrieken alhier vond n.l. een ernstige beschadiging van de urinoirs plaats. Een zware hardsteenen plaat was in drie stukken. De werkgever was daarover, zeer terecht, gebelgd en liet bekendmaken dat hij er op stond dat de schuldigen zich ruiterlijk zouden melden.

Dit gebeurde evenwel niet, waarna bekend gemaakt werd dat de werkgever niet langer bereid was zijn bemiddeling te verleenen bij het verkrijgen van goedkoopere brandstoffen enz.

Wij weten dat dit laatste voor de arbeiders een positief verlies beteekent en zouden er langs dezen weg ten sterkste bij de schuldigen op willen aandringen zich te melden. Dat zou tenminste eerlijk zijn.

Wij zouden naar aanleiding van het bovenstaande in het algemeen onzen leden willen verzoeken er een beetje op te letten dat dergelijke dingen niet meer voorkomen. Men heeft er zelf de narigheid van.

C. v. d. W.

HENGELO. **Eigen gebouw.** Het is jammer het te moeten schrijven, maar het gaat met den steun voor een te stichten „eigen tehuis" lang niet naar wensch. Alle leden hebben voor een paar weken terug een circulaire ontvangen met een aangehechte strook, die ingevuld weer aan den bode moest worden ter hand gesteld. De circulaire hield in, dat alle leden werden verzocht met betaling per week, maand of kwartaal, minstens twee cents per week te offeren voor het mooie doel. Tegen de verwachting in zijn er echter tot nu toe slechts een 100 strookjes ingevuld bij den bode ingeleverd.

Komt, vrienden, dat gaat niet! De medewerking moet veel grooter worden. Als het kan, algemeen. Ook hier geldt: vele handen maken licht werk. Bij algemeene medewerking is het doel des te eerder bereikt.

Daarom de strookjes invullen! Wie het kwijt is, geve zich toch aan den bode op. Dan komt het in orde.

De resultaten zullen vanaf deze plaats steeds worden gepubliceerd.

Kent uw plicht!

***

Jaarvergadering. Met verwijzing naar de in dit nummer voorkomende advertentie wekken wij onze leden op de jaarvergadering te bezoeken. De besprekingen in deze vergadering beloven wel belangrijk te zullen worden. Wij verwachten dan ook van de leden, dat de opkomst nu geen tegenstelling daarmede zal vormen.

Denkt er om, vrienden, het moet steeds beter worden!

D. v. H.

LEIDEN. **De 1 Mei-viering.** De voorbereidingen voor de viering van den 1 Meidag verkeeren thans in een vergevorderd stadium. Het Mei-comité doet al het mogelijke om aan de viering van den 1 Meidag een propagandistisch karakter te geven. Des morgens om elf uur heeft een propaganda-fietstocht plaats door de stad om op te wekken tot deelname aan het 1 Meifeest. Met roode vlaggen op de fiets wordt om elf uur vanaf het Volksgebouw vertrokken. Wij vertrouwen dat vele van onze leden, die in het bezit zijn van een fiets, aan dezen propagandatocht zullen deelnemen.

Des namiddags halfvier heeft een groote optocht plaats, die vertrekt vanaf de Douzastraat, opgeluisterd door drie muziekkorpsen.

Aan het aanzien van den stoet wordt alle zorg besteed. Er is een wagen, welke den strijd tegen het militarisme en één, die het nut van coöperatie uitbeeldt, terwijl de Bouwarbeiders en de Schilders met twee wagens uitkomen, waarvan de eene een krotwoning en de andere een moderne arbeiderswoning voorstelt.

Het Mei-comité vertrouwt dat een massa der modern georganiseerden aan den optocht zullen deelnemen. Daarvoor is te meer reden, nu 1 Mei op Zaterdag valt en iedereen dus vrij is. Wij hopen dat ook onze afdeeling in den stoet een flink figuur zal maken door groote deelname onzer leden.

Het avondfeest heeft plaats om 8 uur in de groote Stadszaal. Het zal er zeker zooals altijd vol zijn. De prijs der programma's is verlaagd en op 30 cent gebracht. We wekken op tot het bezoeken van den feestavond.

HET BESTUUR.

TIEL. **1 Mei-viering.** Wanneer ons vakblad ditmaal is verschenen, dan rest ons nog een week van het Meifeest. Dit is de dag, waarnaar onze kameraden zoo verlangend hebben uitgezien. Dit is voor onze arbeidende klasse de dag van feest en vreugde.

Het verheugt ons dan ook, dat de Meicommissie weer het initiatief heeft genomen het dit jaar weer eens te probeeren met een demonstratie. Zooals bekend, heeft zij door den lakschen geest onzer menschen het houden van deze demonstraties enkele jaren moeten afgelasten.

Kameraden, zet die dwaze gedachten van ik heb geen zin eens uit uw hoofd en demonstreert mee om den stoet zoo groot mogelijk te maken. Voor hen, die den strijd lief hebben, moet het een eer zijn om achter de vaandels van onze organisaties te loopen. Strijdt met ons mee voor het behoud van den 8-urendag en voor medezeggenschap in de bedrijven. In Tiel wordt den landbouw nogal beoefend en de meeste onzer menschen trekken dan Zaterdagsmiddags naar 't land. Makkers, laat op 1 Mei je hark of schop eens staan. Wandelt op uw Zondags door onze straten om een voorteeken te geven voor onze demonstratie. Onze zangvereeniging zal zingen: „De Wereld aan ons". Wij hebben de macht, wij hebben de kracht. Laten deze woorden voor de Mei-commissie geen fantasie zijn, doch laten wij door onze opkomst toonen dat we die macht bezitten, niet alleen in de zaal, doch ook langs de wegen. En de Mei-commissie zal dan dank voor haar werk hebben.

De roode roept U kameraad!

H. J. v. H.

UTRECHT. Reeds de vorige week schreven wij in ons blad over de plaats gehad hebbende relletjes uitgaande van de Landelijke Werkloozen Organisatie en het standpunt daartegenover van ons afdeelingsbestuur en de ledenvergalering.

Vrijdag 16 April j.l. hebben wij onze werklooze leden, benevens onze vertrouwenslieden ter vergadering bijeengeroepen. Van de pl.m. 180 werkloozen waren er 93 op de vergadering gekomen.

De voorzitter hield een uitvoerige inleiding, waarin hij duidelijk liet uitkomen, dat het lidmaatschap van de L. W. O. of deelname aan de acties uitgaande van dit lichaam, onvereenigbaar waren met dat van onzen bond. Hij deelde mede, dat dit niet alleen het standpunt is van ons afdeelingsbestuur, maar dat ook het bondsbestuur zich nadrukkelijk op dit standpunt heeft geplaatst.

Spr. spoorde ook nu weer de werkloozen, die zich bij de L. W. O. hadden aangesloten of deel hadden genomen aan de van deze organisatie uitgaande acties, aan, zich zelf de ernstige vraag voor te leggen: „Welken kant op?"

Wij hebben, aldus spr., in nader overleg met het bondsbestuur ons standpunt na rijp beraad vastgesteld en wel zoo, dat wij den leden, die zich aangetrokken gevoelen tot de L.W.O., in zeer ernstige overweging geven, de eer aan zich zelf te houden door vrijwillig onze organisatie te verlaten. Doen zij dat niet, dan moet volgens de beslissing van het bondsbestuur direct royement volgen en wel op grond van Art. 10 van onze statuten. Het afdeelingsbestuur heeft, om de gezinnen niet te dupeeren, besloten eventueel royement te laten ingaan op Zaterdag 17 April, direct nadat de uitkeering heeft plaats gevonden.

Uit de besprekingen, die na deze inleiding volgden, bleek zeer duidelijk, dat de overgroote meerderheid van de werklooze leden zich met het door het bondsbestuur en het afdeelingsbestuur ingenomen standpunt volkomen kon vereenigen.

Twee werkloozen, J. Braun en H. H. Bastiaanse, respectievelijk voorzitter en secretaris van de L. W. O. te Utrecht, gaven te kennen er niet aan te denken vrijwillig heen te gaan, maar het op royement te zullen laten aankomen. Aan het slot van de vergadering werd nog even getracht deze in disorde te brengen, wat echter, gezien het kleine groepje aanhangers, niet gelukte.

In de navergadering met onze vertrouwenslieden en werkersgroep bleek een groote minderheid aanwezig te zijn, die het standpunt innam direct tot royement van al degenen over te gaan, waarvan bekend was dat zij deel uitmaakten van de L. W. O. Ten slotte werd met algemeene stemmen het bestuursvoorstel aangenomen, hetwelk door den voorzitter in de vergadering met de werkloozen reeds was uiteengezet.

In den loop van de vorige week zijn al verschillende leden van de L.W.O. bij het bestuur onzer afdeeling komen mededeelen, dat zij zich daarvan hadden afgescheiden.

De afloop is thans zoo geworden, dat J. Braun en H. H. Bastiaanse bericht van hun royement is toegezonden. Daarnaast bedankten 7 leden vrijwillig, welke zich, aldus hun mededeeling, lieten overschrijven naar de Onafhankelijke Bedrijfsfederatie van Werkers in de Metaalindustrie.

Wij vertrouwen dat thans schoon schip is gemaakt. Ons bestuur zal niet schromen verdere maatregelen te nemen als deze noodig mochten zijn. Wij hopen voor de betrokkenen, dat zulks niet het geval zal zijn.

B.

VLISSINGEN. **Meifeest.** In afwijking met andere jaren belegt de afd. S.D.A.P. en Bestuurdersbond dit jaar op 1 Mei een kinderfeest. Voor dit doel is het Alhambra-theater afgehuurd, waar dien middag verschillende mooie en leuke filmen zullen worden gedraaid. Bovendien zullen de kinderen onthaald worden.

Alle kinderen van partijleden en modern georganiseerden van 5 tot en met 13 jaar hebben vrije toegang op kaarten, welke bij den afdeelingssecretaris of bode verkrijgbaar zijn.

De bioscoopvoorstelling zal om half drie aanvangen.

's Avonds vindt het Meifeest plaats in de groote zaal van „De Oude Vriendschap" op de Groote Markt.

De zangvereeniging „De Volksstem" alsmede haar onderafd. Tooneel zullen hun medewerking verleenen.

Onder leiding van p.g. Woltering zullen een aantal leden van „Ons Genoegen" voor het muzikale gedeelte zorgen. Daarnaast zal de A.J.C. ook haar krachten toonen.

Brautigam, hoofdbestuurslid van den Centr. Bond van Transportarbeiders, zal de rede uitspreken.

Voorziet u tijdig van kaarten, welke eveneens bij den secretaris of bode uwer afdeeling tegen den prijs van 20 cent verkrijgbaar zijn.

ZUTPHEN. Als afdeelingsbestuur meenen wij in ons bondsorgaan het volgende den leden ter kennis te moeten brengen.

Evenals andere jaren zal ons vaandel in den Meistoet vertegenwoordigd zijn. Dat beteekent, dat alle kameraden te toonen hebben, dat er in Zutphen ook organisatie bestaat. Niet aan den kant van den weg, maar achter ons vaandel is de plaats. Toont uwe fabrikanten en werkgevers, dat ge niet terug wilt naar den tijd van voorheen.

Metaalbewerkers van Zutphen demonstreert met uw zusterorganisaties ter versterking der modernevakbeweging. Toont den strijdbrekers wat wij eischen.

De beweeglijkheid van den arbeid.

De bekende leider der Engelsche Gildesocialisten, G. D. H. Cole, schreef over bovenstaand onderwerp in verband met de groote werkloosheid, van welk probleem ook bij de oplossing binnen het raam van het kapitalisme onmogelijk acht, in „The New Leader" het volgende:

In hoeverre kan de werkloosheid verminderd worden door verhooging der beweeglijkheid van de arbeidskracht, m.a.w. door verplaatsing der overtollige arbeiders uit bedrijven waar zij niet gebruikt worden naar andere waar zij vruchtdragend gebezigd kunnen worden?

Deze vraag te beantwoorden is niet zoo gemakkelijk, want zij sluit nogal wat ingewikkelde vraagstukken in zich. Zoo is b.v. het wezenlijke punt, dat de voorstanders van den woningbouw uit staal met Lord Weir aan het hoofd voor hun plannen op den voorgrond brengen, dat de plaatsing van arbeiders uit andere takken van beroep in het bouwbedrijf den last van werkloosheid zouden doen verminderen. Echter er rijzen terstond moeilijkheden. Tegen welke loonen zullen deze menschen werken? Welke zekerheid bestaat er, dat zij bewoonbare huizen zullen vervaardigen? Hoe staat het met de 75.000 bouw- en constructiewerkers, welke reeds in Engeland werkloos zijn?

Deze vragen eischen een opmerkzame beschouwing. Als de voorstanders van woningbouw uit staal voor beweeglijkheid van arbeid pleiten, dan bedoelen zij in hun binnenste goedkoopen arbeid. Zij willen aan de door hen te bezigen arbeiders geen bouwarbeidersloonen betalen, hoewel dat in den grond der zaak hun arbeid niet het minste „onbeweeglijker" zou maken. Onder de tegenwoordige omstandigheden zal een mobiele (beweeglijke) hoop arbeiders, welke voor elke soort van arbeid beschikbaar is, allicht bruikbaar worden om geleidelijk de loonen en arbeidsvoorwaarden in alle geschoolde beroepen omlaag te drukken, hetgeen zonder twijfel te wijten is aan de nu bestaande, ongemotiveerde ongelijkheid der loonen.

Er is echter alle reden voor de vakorganisatie, om alle bijzondere plannen te bestrijden, welke de mobilisatie van den arbeid zonder betere waarborgen, als onder de tegenwoordige kapitalistische contrôle bereikbaar zijn, beoogen. Ten tweede moeten wij er voor waken om minderwaardige productie te begunstigen door plaatsing van ongeschoolde krachten bij arbeid, die bekwaamheid en kennis vereischt. De massaproductie heeft de behoefte aan vakbekwaamheden bij den arbeider niet uitgeschakeld, al nam zij in sommige gevallen een andere gedaante aan. De bouwers van stalen huizen zijn er nu niet zoo happig op om in de door ongeschoolden met onvoldoende loonen afgewerkte huizen te wonen, omdat zij zoo geschikt zijn voor arme menschen. Ten derde — en dat is de grootste moeilijkheid — is het onwerijmd om arbei-

ders uit een beroep, waarin geen behoefte voor hun arbeid bestaat, in een ander te drijven, waarin zij evenmin bruikbaar zijn.

Ons land — bedoeld wordt Engeland — wordt thans overstroomd door werklooze mijnwerkers, scheepsbouwers, machinisten, dokwerkers en textielarbeiders. Ik zou feitelijk niet weten van welk type van werkloozen — afgezien van enkele hooggespecialiseerde beroepstakken — wij niet overstroomd zijn. Wij kunnen in werkelijkheid onze mijnwerkers niet in andere takken van industrie onderbrengen, omdat alle industrieën meer of minder in dezelfde positie verkeeren als de mijnbouw. De gedachte om werkloosheid kortweg door verhoogde beweeglijkheid van den arbeid te willen verminderen, is dwaasheid. Het gaat er niet om aan werkloozen op enkele vrije plaatsen te wijzen. De vraag naar arbeidskracht moet vermeerderen. Dat hangt echter in de eerste plaats niet af van de beweeglijkheid van den arbeid, maar van de verdeeling der inkomsten van het algemeen en van de basis waarop de kapitalistische industrieën uitgeoefend worden.

Niettemin moet er naar een grootere beweeglijkheid van den arbeid gestreefd worden. Zelfs een volledig herstel van den nationalen welstand zou niet in staat zijn om een aan het heerschende aanbod geheel beantwoordende herleving der vraag naar arbeidskrachten voor de verschillende beroepstakken mede te brengen. Ik twijfel er aan of wij b.v. ooit al onze mijnwerkers zullen noodig hebben. Wij moeten andere mogelijkheden voor plaatsing van hen zoeken, hetgeen nu wel een vraagstuk der wetenschappelijk-industrieele ontwikkeling en oordeelkundige raadgeving ten opzichte van beroepskeuze bij de intrede van jeugdige arbeiders, zoo van school, in de industrie is. De tegenwoordige positie van menigen mijndorpsbewoner zonder toereikende bezigheids- en bestaansmogelijkheid buiten de mijn mag gunstig zijn voor den mijnbezitter, maar is volstrekt oneconomisch van nationaal standpunt beschouwd. Zij veroorzaakt een beeld van mijnwerkerskrachten zonder beweeglijkheid zelfs bij jonge menschen en den nagroei. Daar kan alleen geholpen worden door wetenschappelijke toetsing van alle mogelijkheden om andere bezigheden buiten de mijn te scheppen.

In de toekomst zal het, naar ik geloof, zóó ver komen, dat het voor elken arbeider vanzelfsprekend zal zijn om meer den één vak te beheerschen en zijn beroep, al naar bestaande behoefte en neiging, te verwisselen. Ik ben overtuigd, dat wij ons werkloozenvraagstuk niet eerder tot een bevredigende oplossing zullen brengen, dan tot wij veel meer arbeiders met toereikende loonen in den landbouw hebben en nog meer van diegenen, welke allen mogelijken arbeid in den landbouw met industrieelen arbeid verbinden.

Maar kunnen deze wijzigingen onder de overheersching van het kapitalisme doorgevoerd worden? Oprecht gezegd geloof ik het niet. De grenzen, welke de Engelsche vakbeweging aan de beweeglijkheid van den arbeid stelde, zijn broodnoodige maatregelen voor de werknemers tegen de kapitalistische uitbuting en kunnen niet prijsgegeven worden zoolang het kapitalisme overheerscht en de loon- en arbeidsvoorwaarden bij de afzonderlijke beroepen onbillijk en ongelijk verdeeld zijn. Menige vakorganisatorische beperking lijkt van 't standpunt der industrieele organisatie bezien nadeelig, maar zij is het onvermijdelijke antwoord op het onwetenschappelijke stelsel der kapitalistische uitbuiting.

Om deze reden zullen wij eerst dan weer arbeiders naar den landbouw kunnen overplaatsen als wij grond en bodem in bezit der gemeenschap doen overgaan. Wij zullen het eerst dan bereiken dat de mijnbouw goed georganiseerd en de mijndorpen tot middenpunt van onderscheidenlijke industrieele ondernemingen worden, als wij de mijnen onder beheer der gemeenschap stellen. En vooral zullen wij eerst dan naar werkelijke behoefte en vraag goederen produceeren, als wij het privaatbezit overbrengen in 't beheer der volkshuishouding en aldus de inproductieve aanspraken uitschakelen, welke zich tot nu remmend aan het raderwerk vastzuigen. Met andere woorden zal de beweeglijkheid van den arbeid komen met de onderdrukking van het kapitalisme, want de redenen, welke heden ten dage den arbeid verlammen, ontstaan direct uit het kapitalistische stelsel.

Het is nutteloos te pogen het vraagstuk der werkloosheid door verhooging der beweeglijkheid van den arbeid op te lossen, want dat schept geen nieuwe vraag en helpt de kapitalisten om den loonstandaard der beter beloonde beroepen te verlagen. Hetgeen alleen doel treft, is het stelsel zelf, dat vernuftige beweeglijkheid van den arbeid onmogelijk maakt, aan te tasten en te overwinnen. Welke socialist zou wel wenschen om zijn geheele leven maar één arbeid te verrichten? Wij zouden allen o zoo gaarne minstens een half dozijn takken van beroep leeren. Dat aanpassingsvermogen, dat uit den aard der zaak met het einde van het kapitalisme moet komen, zal het sterkste bolwerk der socialistische gemeenschap zijn.

OVERZICHT van loopende Invaliditeits-, Ouderdoms-, Weduwen- en Weezenrenten en van de toegestane geneeskundige behandeling of verpleging krachtens de Invaliditeitswet.

STAND OP 1 MAART 1926.

RADEN VAN ARBEID.	Invaliditeitsrenten		Ouderdomsrenten		Weduwenrenten		Weezenrenten		Geneeskundige behandeling	
	Aantal	Totaal bedrag per jaar.	Aantal	Totaal bedrag per jaar.	Aantal	Totaal bedrag per jaar.	Aantal	Totaal bedrag per jaar.	Aantal gevallen waarin behandeling of verpleging werd toegestaan	Aantal observatiegevallen, niet of nog niet door behandeling gevolgd
		Gld.		Gld.		Gld.		Gld.		
Amsterdam	1435	241.750.66	6267	932.204.—	960	170.047.02	842	152.839.44	2448	116
Voor het geheele land	12179	2.035.254.52	49688	7.391.436.—	5979	1.058.861.96	7682	1.407.360.50	16161	1150

Economische en Financieele Berichten

NEDERLAND.

Rott. Droogdok-Mij. Winst. f 1.518.131. Afschrijving f 651.465. Dividend 10 pCt.

De directie der Rotterdamsche Droogdok-Mij. schrijft in haar zooeven verschenen verslag over 1925 o.a.:

Ofschoon uit de mededeeling over onderhanden werk blijkt dat op het oogenblik en voor de naaste toekomst voldoende nieuwbouw onderhanden is om de beide werven bezig te houden, dient hierbij niet uit het oog te worden verloren, dat de orders voor dezen nieuwbouw zijn verkregen na zeer scherpe concurrentie, wat nog steeds het maken van redelijke winst uitsluit.

„Neemt men hierbij in aanmerking, dat de vele aanvragen voor nieuwbouw uit het buitenland bijna immer gevolgd werden door opdrachten in het eigen land, dan blijft de toekomst zorgwekkend, al hebben wij voor het oogenblik geen reden tot klagen."

De reparatie ging met toe- en afnemende scheepvaart op en neer en de dokken bleven enkele dagen zonder exploitatie. Hierbij dient, naar het verslag verder opmerkt, te worden vermeldt, dat een vrij langdurige staking stagnatie in de werkzaamheden bracht, waarvan de resultaten den schadelijken invloed ondervonden. De directie hoopt „dat deze zeer kostbare experimenten in het vervolg kunnen worden vermeden".

Dank zij de verkregen opdrachten wordt bij het verschijnen van dit verslag op beide werven gewerkt met ongeveer 4500 werklieden, welk aantal — naar de directie verwacht — verder zal worden opgevoerd. De waardeering van het, zooals reeds in het vorige jaarverslag vermeld, overgenomen aandeelenbezit van de Scheepsbouw Maatschappij „Nieuwe Waterweg" is opgenomen in de balans, en de resultaten van de hiervermelde uitgevoerde werkzaamheden zijn aan deze balans en verlies- en winstrekening ten goede gekomen.

Waar door samenwerking met de Scheepsbouw-Maatschappij „Nieuwe Waterweg" over voldoende werkvolk kan worden beschikt, is verdere uitbreiding van het Tuindorp „Heyplaat" voorloopig uitgesteld.

In 1925 werden van de werven der Droogdok-Maatschappij en der Scheepsbouw Maatschappij „Nieuwe Waterweg" te water gelaten en afgeleverd: Vier Tankschepen: „Mariana", „Maruja", „Martica" en „Maximina", resp. 2316, 2319, 2318 en 2315 ton D.W. Zeven vrachtschepen: „Domino", Phyllis Seed", Queenswood", „Monica Seed", „Orsa" „Magician", „Delamere", resp. 2000, 3745, 7430, 3745, 2482, 8065, 2802 ton D.W. Een vracht- en passagiersschip: „Caribou", 265 voet lang, welk stoomschip speciaal geconstrueerd en versterkt is voor het varen in ijs.

Vervaardigd werden: Vier dubbelschroef stoommachine-installaties, elk groot 1500 I. P. K.; zeven triple expansie machine-installaties, resp. 1200, 1800, 1400, 1400, 900, 2400, 1000 I.P.K.; negen en twintig ketels met 65.500 vierkanten voet V.O.

Aan het einde van het jaar waren bij beide werven nog onderhanden: drie Tankschepen, elk groot 10.000 ton D.W.; twee passagiersschepen resp. 260 en 420 voet lang; een zelfdokkend droogdok met 3000 ton lichtvermogen; hulpinrichtingen voor twee Dieselmotor-installaties van 4000 E.P.K. elk; drie Stoommachine-installaties, resp. een triple expansie-machine van 1900 I.P.K., een dubbel compoud kleppenmachine van 1800 I.P.K. en een quadruplemachine van 4800 I.P.K.

Verder 11 Schotsche Ketels met 24.500 vierkanten voet V.O. en twee waterpijpketels, totaal 5000 sq. feet V.O.

Vóór het verschijnen van dit verslag werden nog genoteerd de opdrachten voor den bouw van een passagiersschip van 200 voet en een tankschip van ongeveer 2300 ton D.W., beide met complete machine- en ketelinstallaties, benevens een machine- en ketelinstallatie voor een in Italië te bouwen 2300 ton tanker.

Gerepareerd werden aan beide werven 1054 schepen, waarvan gedokt werden in eigen dokken 481 schepen met 1.789.983 Bruto register ton gedurende 1792 dokdagen, terwijl door de Mpij. 5 schepen met 5744 bruto register ton gedurende 17 dokdagen in de gemeentedokken behandeld werden.

De in het vorige jaarverslag genoemde uitbreidingen van de bestaande scheepsbouwloodsen en der machinale inrichting werden voltooid en drie electrische loopkranen voor het snel vervoer van materiaal gemonteerd. Verder kwamen gereed: een nieuwe koperslagerij met moderne werktuigen voor het vervaardigen van koperen en ijzeren pijpen met een hieraan vastgebouwd pijpenmagazijn, een kantoorgebouw voor bazen en opzichters, terwijl in de verschillende werkplaatsen de mechanische uitrusting met diverse werktuigmachines werd uitgebreid. Voorts werd helling no. 5 met de bijbehoorende kraanbaan rond 100 voet verlengd, terwijl helling no. 6 werd verbreed. De dokputten werden op 17 M. diepte gebracht.

De winst- en verliesrekening wijst baten aan tot een bedrag van f 1.548.368 (v.j. f 850.372), waarvan winst op orders f 1.488.539 (v.j. f 785.115), en interest f 59.829 (v.j. f 61.256). Daartegenover werd vereischt voor erfpacht f 30.236 (als v.j.); voor afschrijvingen wordt bestemd f 651.464 (v.j. f 113.573), waarna een te verdeelen winst blijft van f 866.666 (v.j. f 706.562). Voorgesteld wordt uit te keeren 10 pCt. oprichtersbewijs f 333 (v.j. f 271) en f 115.000 aan de buitengewone reserve toe te voegen.

Op de balans komen onder activa o.a. voor: kas en kassiers f 1.842.105 (v.j. f 1.313.445); gedeponeerde gelden f 97.317 (v.j. f 95.818); effecten f 659.000 (v.j. f 839.677); deelneming in andere ondernemingen f 1.999.466 (v.j. —); debiteuren f 1.110.673 (v.j. f 662.054): Scheepsbouw-maatschappij „Nieuwe Waterweg" f 526.324 (v.j. —); Bouw-maatschappij „Heyplaat" f 525.391 (v.j. f 552.546); terreinen f 512.779 (v.j. f 503.779); gebouwen en vaste gereedschappen f 411.244 (v.j. f 753.659); Prins Hendrik Dokken I, II en III f 1 (als v.j.); magazijnvoorraad en steenkolen f 954.004 (v.j. f 941.754); werken onderhanden f 3.930.477 (v.j. f 1.219.126).

Waartegenover onder passiva: geplaatst kapitaal f 5.000.000 (v.j. f 3.500.000); 5 pCt. hypothecaire obligatieleening f 400.000 (v. j. f 440.000); 6 pCt. obligatieleening f 2.000.000 (v.j. —); statutaire reserve f 100.000 (als v.j.); buitengewone reserve f 570.000 (v.j. f 500.000); agio reserve f 437.500 (v.j. —); crediteuren f 1.275.529 (v.j. f 655.268); voorschotten op werken onderhanden f 2.168.963 (v.j. f 987.525); dividend aandeelhouders f 500.000 (v.j. f 375.000); dividend oprichters f 83.250 (v.j. f 67.750). Ten vorige jare paraisseerde onder de passiva o.m. nog de post fondsbelangen personeel ad. f 124.190, waartegenover aan de actiefzijde een post belegd fonds idem f 65.547.

Ten slotte toont het verslag de reorganisatie-balans per 31 Dec. j.l. van de Scheepsbouw Maatschappij „Nieuwe Waterweg".

Daarop komen als activa voor: vastgelegde bezittingen f 3.374.056, magazijn f 350.928, kas f 4482, effecten f 23.950, debiteuren f 577.404 en onderhanden werken f 974.730.

Waartegenover het kapitaal ad f 2.400.000, kassier f 801.728, Rotterdamsche Droogdok-Maatschappij f 526.324, crediteuren f 436.652, voorschotten op onderhanden werken f 793.608, reserve afgeleverd werk f 147.238.

***

Buitenland.

AMERIKA.

Koperproductie.

Volgens het Amerikaansch Bureau voor Metaal-statistiek bedroeg de wereldproductie van koper in Maart 139.000 ton tegen 129.900 ton in Februari. Daarvan produceerden de Zuid-Amerikaansche staten 121.790 ton.

Zinkproductie.

In Maart bedroeg de productie van zink 54.411 ton tegen 52.327 ton in Februari en 51.485 ton in Maart 1925. De Amerikaansche uitvoer bedroeg 54.191 ton tegen 47.198 ton in Februari en 50.992 ton in Maart 1925.

Loodproductie.

In Maart bedroeg de loodproductie in de Vereenigde Staten en Mexico 70.769 ton tegen 63.934 ton in Februari en 67.495 ton in Maart 1925.

***

DUITSCHLAND.

IJzerproductie.

De ruwijzer-productie in Duitschland heeft in Maart in totaal 716.654 ton bedragen, tegen 631.367 ton in de vorige maand en 990.600 ton in Maart 1925. De productie per dag is van 22.549 ton in Februari tot 23.118 ton in Maart verbeterd. Zij was in de afgeloopen maand echter belangrijk kleiner dan in denzelfden tijd van het vorige jaar, toen zij 31.955 ton bedroeg. In vergelijking met het gemiddelde over 1913 is de productie met 50 pCt verminderd.

***

ENGELAND.

De ijzer- en staalproductie.

De ruw ijzer-productie in Engeland bedroeg in Maart 1926 568.500 ton vergeleken met 502.000 ton in Februari en 607.900 in Maart 1925. Er waren op het einde der maand 151 hoogovens in bedrijf, d.i. 5 meer dan bij het begin. De productie van ruw staal en gietstukken was totaal 784.100 ton vergeleken met 703.800 in Februari en 684.700 in Maart vorig jaar.

***

OOSTENRIJK.

Verhooging invoerrechten.

De Oostenrijksche regeering heeft bij het parlement een wetsontwerp ingediend ter aanvulling van het douane-tarief, waarbij o.m. het invoerrecht voor ijzer met 20 pCt. wordt verhoogd.

Ingezonden.

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie.)

In ons blad van 27 Maart 1926 namen wij onder deze rubriek een berichtje op van ons lid H. Kornfeld te Rotterdam.

Naar aanleiding van dit berichtje ontvingen wij van den Raad van Arbeid te Rotterdam thans het onderstaande ter opname:

***

„Naar aanleiding van het stukje van den heer H. Kornfeld in „De Metaalbewerker" van 27 Maart j.l. deel ik u mede, dat door den Raad van Arbeid te Rotterdam in verband met een administratieve wijziging de rente b o e k j e s (niet te verwarren met rente k a a r t e n) niet meer worden bijgewerkt. Van de vereffening van een rentekaart wordt thans mededeeling gedaan aan den arbeider, dan wel aan den werkgever ingeval deze laatste de rentekaart van den arbeider in bewaring had, per daarvoor bestemd formulier. Het door den heer Kornfeld bedoelde strookje is een papiertje, dat niet van den Raad van Arbeid te Rotterdam afkomstg is. Het werd met het renteboekje van verzekerde door dezen Raad per aangeteekende zending ontvangen en voorzien van een inkomststempel met den datum 11 September 1925 alsmede van het rentenummer van den verzekerde, t.w. 13422, welk nummer door den verzekerde voor een bedrag werd aangezien. Daarop werd het boekje met het vorenbedoelde strookje verzegeld van een toelichting omtrent het niet bijwerken van het boekje aan den heer Kornfeld teruggezonden.

Uit inlichtigen, welke mij door den heer Kornfeld zijn verstrekt, is gebleken, dat hij zijn renteboekje in September 1925 heeft afgegeven aan het te S c h i e d a m gevestigde bijkantoor van den Raad van Arbeid te D e l f t. Ook het persoonlijk bezoek aan het slot van zijn stukje bedoeld werd aan genoemd bijkantoor gebracht. Waar de verzekering van den heer Kornfeld loopt in de administratie van den Raad van Arbeid te R o t t e r d a m, hetgeen ook uit zijn rentekaart en boekje blijkt, kon men hem te Schiedam ook geen opheldering geven.

In verband met het vorenstaande verzoek ik u beleefd een en ander in „De Metaalbewerker" te willen opnemen, als mededeeling van bevoegde zijde.

De voorzitter van den
Raad van Arbeid,
(handteekening onleesbaar)

CORRESPONDENTIE.

C. O. te R. — Bewaart voor de volgende week. RED.

ADVERTENTIEN.

Afdeeling Hengelo.

JAARVERGADERING

op VRIJDAG 30 APRIL, aanvang 8 uur in „V.I.O.S."

AGENDA:

1. Opening, notulen en mededeelingen.
2. Ingekomen en verzonden stukken.
3. Jaarverslag van den secretaris—penningmeester.
4. Bestuursverkiezing.
5. Belangrijke mededeelingen.

Niemand blijve thuis!

HET BESTUUR.

Metaalbewerkers! - Den Haag

Kent U allen de voordeelen als lid der organisatie bij aankoop van

UW SCHOEISEL?

Uw adres in **DEN HAAG** is, op vertoon van Uw bondsboekje

Fa. A. DE VOOGD

Weimarstraat 90 - Westeinde 195

Wij bieden U groote voordeelen.

KAMERADEN!

Nogmaals wordt in het belang der leden gewezen op het bestaan van het

ZIEKENFONDS

„VOORZORG VOORKOMT ZORG"

voor leden aangesloten bij de Afd. Rotterdam van den Alg. Ned. Metaalbewerkersbond.

Zij die nog geen 45 jaar oud en lichamelijk gezond zijn geven zich spoedig op.

Contributie 15 cent p. week.

Secretariaat:
G. BOS, Dirk Smitstraat 49 A.

Rotatiedruk „Vooruitgang", Keizersgracht 578, A'dam.